

VESTI NAJNOVIJE BIZNIS DRUŠTVO SPORT NOVI SAD VOJVODINA ODRŽIVI RAZVOJ

ЕВРОБАСКЕТ МЕТЕО AGRO ASTRO VOŠIN KUTAK ПЕНЗИОНЕРИ

REKLAMA

Naslovna » Култура » Ljiljana Maletin Vojvodić, autor romana „Skrik”: Umetnost nalaže c

Ljiljana Maletin Vojvodić, autor romana „Skrik”: Umetnost nalaže osamu

17.05.2020. • 18:10 ☹ 18:15

Piše: Dnevnik

🗨 Komentari (0)

Foto: Ljiljana Maletin Vojvodić

Svaka umetnička rezidencija podrazumeva i izolaciju, vezanost za određeni prostor, limite, zapitanost nad sopstvenom i tuđom sudbinom, redukciju uobičajenih socijalnih kontakata,

intenziviranu onlajn komunikaciju i sl. Ali, naravno, jedan dobrovoljni egzil nikako se ne može porediti sa pandemijom koja je zahvatila svet. Jednostavno, ne mogu reći da ovih dana učim jezike, šaljem motivacione poruke, fotografišem sopstvenu baštu, ili da mi prija boravak u kući. Intenzivno razmišljam o svetu, svrsi života, samoći... kao što to činim kada sam daleko od kuće – započela je razgovor Ljiljana Maletin Vojvodić povodom svog romana „Skrik” (Artprint media 2020), koji je nastao kao deo projekta „Umetnik u gostima”, uz podršku Uprave za kulturu Grada Novog Sada.

REKLAMA

Jednom ili dva puta godišnje, bar na mesec dana, poput svoje junakinje Jul, Ljiljana pobegne od „života nastavnika i pisca”, u svojevrsnom traganju za utiscima iz omiljenog literarnog štiva. Prvi put je, kaže, za umetničke rezidencije saznala pre nekih 20 godina u Parizu, kada je njen suprug, vizuelni umetnik Dragan Vojvodić, dobio dvomesečni boravak u „Cite des Arts” preko novosadskog ULUV-a. Tamo je otkrila da postoji čitava mreža takvih centara u svetu. Sledeća stanica bio im je Island, nakon čega je i sama počela da, na osnovu biografije i predloga projekata, aplicira za boravke u inostranstvu (u Norveškoj, Švedskoj, Japanu, Rusiji, na Grenlandu...), pronalazeći različite konkurse na internetu.

- Sve moje knjige su zapravo nastale van kuće, koja je, opet, u jednom imagološkom smislu, kao podtekst uvek prisutna u njima. Jednostavno, u tom dobrovoljnom egzilu iskočim iz svojih uobičajenih uloga i rutine, srećem drugačije ljude, uspevam da pišem. Ponekad se u rezidencijama suočavam i sa utiscima iz knjiga koje sam čitala, što se dogodilo u Bergenu, u kojem sam imala studio pored Akademije pisanja, gde je autor romana „Moja borba” Knausgor, kojeg pominjem u romanu, „učio da piše”.

Ujedno pseudoroman i pseudofikcija, „Skrik” je strukturiran kao priča u priči, gde glavni lik – beogradski pisac Miloš Reljin, ustupa prostor, pa i početno poglavlje, svojoj junakinji Jul Malić. Kako kaže autorka, i Miloš i Jul su „introspektivno-anksiozni”, umetnici, (pod)svesno ili željeno marginalizovani, a granica između njih je fluidna, iako se na prvi pogled takvom ne čini. On, „nadasve talentovan ali nepokretan i apatičan”, doživljava „ekscs” – dobija nagradu i titulu „najnečitanijeg srpskog romanopisca na vrhu bestseler top-liste”, a zatim jednako neočekivan i neželjen poziv na specijalno gostovanje u bergenškoj Akademiji umetničkog pisanja. Kako je jedini uslov bio da kreira priču čija se radnja odvija u Norveškoj i da je pročitana polaznicima, odlučuje da to bude žena iz Srbije koja beži na Sever, u njoj nepoznatu umetničku komunu, „u kuću boje kalvadosa, sa belim prozorskim okvirima i crnim crepom”, ne očekujući da će tamošnji domaćini, koje je pronašla preko interneta, „prljavštinu tumačiti duhom boemije, neorganizovanost kao umetničku slobodu, a nedostatak podrške magijom improvizacije”.

Zbog čega pravi Mesen, u zemlji Munkovog „Krika”, ili njegova metafora „nije dobro mesto ako si usamljen i u suzama”?

– Mesen je izolovana kuća u Hardanger fjordu, malenom mestu u Norveškoj gde osim nje nema nikakvih kulturoloških uporišta niti socijalnih kontakata, te je vrlo lako da se, posluživši se rečima Trejsi Emin, jedne od umetnica o kojoj protagonistinja piše, čovek „oseti usamljen i u suzama”. Što je jednako moguće i u Londonu, Njujorku, Novom Sadu ili u zabačenom Olviku. Pozitivan i najbitniji aspekt u vezi sa umetničkim rezidencijama ili „kućama” za umetnike je taj da u njima živim tuđe živote, pišem, upoznajem sebe. Ali, s druge strane, u njima se, bar na početku, osećam izmešteno, ponekad usamljeno, potrebno mi je vreme da se prilagodim okolini. Tako je bilo u Mesenu.

Jul progovara o važnim temama kao što su mesto žene u svetu umetnosti i materinstvo – trofej, iluzija svrhe, klopka, ili najbitnija uloga u životu: „Uostalom, zašto bi knjigu nazvala po radu jednog muškarca ako pišeš o ženama? Ma, zaboga, ko je još naslov davao na norveškom? I to po toliko puta citiranoj slici?!”, pita je u jednom momentu prijateljica.

REKLAMA

– Da, naslov romana je norveški naziv Munkovog najpoznatijeg dela, koji je toliko puta travestiran da je postao turistički brend. Ali “Krik” je i simbol anksioznosti modernog čoveka. A norveška reč u sebi nosi pojačanu semantiku, zvučnost koja korespondira sa introspekcijom karaktera romana. Postoji ta podela na crno - belo, muškarca - ženu, Balkan - Sever, umetnika - građanina, žene - majke i one koje to nisu. Ona je ponekad očita, ponekad nebitna, ponekad hiperbolizovana, ponekad od presudnog značaja. Svesno, s idejom da te razlike ne nose sa sobom i nerazumevanje.

Trejler za knjigu

Interesantno je što postoji originalan trejler za knjigu, koji potpisuje vaš suprug.

– Trejler bi se mogao posmatrati kao jedan vizuelni segment romana. Savremena vizuelna umetnost mi je poslednjih godina značajniji izvor inspiracije od literature. Odlasci u muzeje, kakvi su, recimo Stedelijk u Amsterdamu, Tejt modern u Londonu, Bobur u Parizu, Astrup Fernli u Oslu, ili poseta Venecijanskom bijenalu uticali su na način na koji percipiram umetnost uopšte. Zato kad pišem romane, čitam eseje ili knjige o njoj umesto beletristike.

Posebna pažnja posvećena je umetnicama koje svojim performansima, instalacijama ili slikama suočavaju publiku sa tabuima, „koketuju sa voajerizmom”, sablažnjuju.

– Iako shvatam da to tako deluje, nije mi bila namera da iskoristim njihove „priče” kako bi moj tekst bio provokativniji. Žene umetnike nisam odabrala zbog nekog feminističkog diskursa, iako od njega ne bežim, ali ga svakako ne koristim kao društveno-poželjno-korektan ukras. Jednostavno se desilo da poetiku umetnica bolje „prepoznam” u vlastitom emotivnom prtljagu. Da sa njima lakše komuniciram na jednom emotivnom nivou. Dešavalo mi se često da me neko umetničko delo privuče, a onda shvatim da ga je stvorila žena. O Sari Lukas, Trejsi Emin ili Sindi Šerman poželela sam da pišem u romanu na jedan drugačiji način nego što sam to činila u nekim svojim esejima. Ljudi koji nisu naučeni da „čitaju” savremenu vizuelnu umetnost ih ne razumeju, niti žele da razumeju, ali mene njihovi radovi privlače jer propituju, problematizuju, nagone na razmišljanje... u njima ne tražim dopadljivost. Rekla bih da je zajednički podtekst svih tih radova jedan unutrašnji „(s)krik”, a da je ono

manifestno, naizgled grubo i provokativno, u drugom planu. A zašto protagonistinja „Skrika” baš o njima piše? Eto, tu bismo, recimo, mogli govoriti o elementima autobiografskog.

REKLAMA

Sladana Milačić

Foto: privatna arhiva

REKLAMA

NE PROPUSTITE

U KULTURNOM CENTRU VOJVODINE „MILOŠ CRNJANSKI”
Književni konkurs za „Srpkinju”

03.09.2025. • 12:46 ⌚ 13:08

DODELJENE NAGRADE ZA ŽIVOTNO DELO „MALI PRINC” Laureati
Feng Li i Zdravko Mićanović

9/3/25, 8:26 PM

Ljiljana Maletin Vojvodić, autor romana „Skrik”: Umetnost nalaže osamu - Dnevnik

03.09.2025. • 12:35 12:43

NA NOVOSADSKOM MUZIČKOM LETU Evergrin za kraj

03.09.2025. • 12:32 12:35

ZAVRŠEN 12. NOVI TVRĐAVA TEATAR U ČORTANOVcima Najbolja predstava „Ućutkivanje Sokrata”

03.09.2025. • 12:17 12:29

SPISATELJICA

ROMAN

Piše: Dnevnik

Kultura

Vaše ime *

Tekst komentara *

Uslovi korišćenja

POŠALJITE KOMENTAR

Ukupan broj komentara je: 1

PRIKAŽI SVE KOMENTARE

0

0

→

VREMENSKA PROGNOZA

TRENUTNO

Novi Sad

21°C

Maks 32°C

Min 17°C

11h	14h	17h	20h	23h
22°C	27°C	32°C	24°C	21°C

	Padavine 0mm		Vlažnost 65%		Vetar 4km/h
--	-----------------	--	-----------------	--	----------------

PROGNOZA ZA SVE GRADOVE

DANAŠNJA NASLOVNA

ПРЕДСЕДНИЦИ СРБИЈЕ И РУСИЈЕ РАЗГОВАРАЛИ У ПЕКИНГУ

Вучић: Веома важна сарадња са Русијом

Путин: Поштујемо независну оријентацију Србије

стр. 2

„ДНЕВНИК” САЗНАЛЕ

ОДРЖАНА СЕДНИЦА ОДБОРА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОДЛУКЕ О ПОДИЗАЊУ СПОМЕНИКА СТРАДАЛИМА У ПАДУ НАДСТРЕШНИЦЕ НА ЖЕЛЕЗНИЧКОЈ СТАНИЦИ 1. НОВЕМБРА ПРОШЛЕ ГОДИНЕ

Идејно решење бираће се на јавном конкурс

стр. 3

„Орлови” данас против Турске

стр. 23

Суспендована повереница у Новом Саду

стр. 8

VOJVODINA

(VIDEO) „Dobar dan, komšije Mitrovčani“ GRADONAČELNIK BRANISLAV NEDIMOVIĆ PODELIO SJAJNE VESTI: Stiže nova fabrika, asfaltira se put od Jarka ka Mitrovici...

20:17 ⌚ 20:21

SPEKTAKL U SRCU ŽABLJA Dino ludilo zavladało parkom - vatromet, dinosauri i nezaboravna atmosfera

10:17 ⌚ 00:00

19:45 ~ 20:11

(FOTO) Druženje, kokice, film, bazar... BUKOVČANI U HUMANITARNOJ MISIJI ZA MALU NIKOLINU Sav prikupljen novac ide za LEČENJE DEVOJČICE rođene sa...

19:43 ~ 19:47

BANOŠTOR 6. SEPTEMBRA U ZNAKU GROŽĐA, MUZIKE I TRADICIJE Vino, tamburaši, dečji maskenbal, rukotvorine a vrhunac večeri nastup Goce Tržan

15:40 ~ 15:49

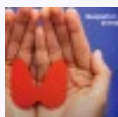
(VIDEO) OVAJ GRAD U SRBIJI MOGAO JE BITI POMPEJA BALKANA Jugoslavija odbila da proda Sremsku Mitrovicu arheolozima, meštani građom sa akvadukta popločali pu...

14:48 ~ 18:03

POGLEDAJ SVE VOJVOĐANSKE VESTI

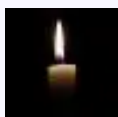
NOVI SAD

BESPLATNI PREGLEDI ZA ŽENE U BIGU Cilj je rano otkrivanje oboljenja štitne žlezde

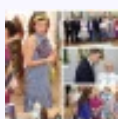
19:59 ~ 20:23

NAPRAVITE KORAK BLIŽE ZDRAVLJU: Na ovim akcijama u Novom Sadu i Sremskoj Kamenici možete da učestvujete u okviru Dana pešačenja u Srbiji

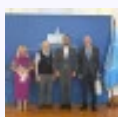
18:27 ~ 18:33

Raspored sahrana za četvrtak, 4. septembar

15:02 ~ 15:07

UMETNOST KOVAČICE, TRADICIJA I NAIVA NA IZLOŽBI U NOVOM SADU Slovačka zajednica duboko je utkana u kulturni mozaik Vojvodine

15:00 ~ 15:44

RAZGOVOR O JUBILEJU MATICE SRPSKE Gradonačelnik Mićin sa predsednikom Matice srpske i upravnikom biblioteke ove znamenite institucije: Grad će podržati sve...

14:00 ~ 14:06

POGLEDAJ SVE VESTI IZ NOVOG SADA

SPORT

NISAM OVAKO ZAMIŠLJAO KRAJ: Nakon Vučevića Crna Gora ostala bez još jednog igrača

20:08 ~ 20:11

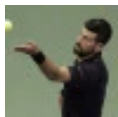

SRPKINJE BEZ GRESKE DO OSMINE FINALA: Protiv Turske za top 8 na EP

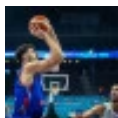
19:30 ⌚ 19:32

ŠOU BRAĆE BERTANS: Letonija deklasirala Češku, čeka je baltički derbi

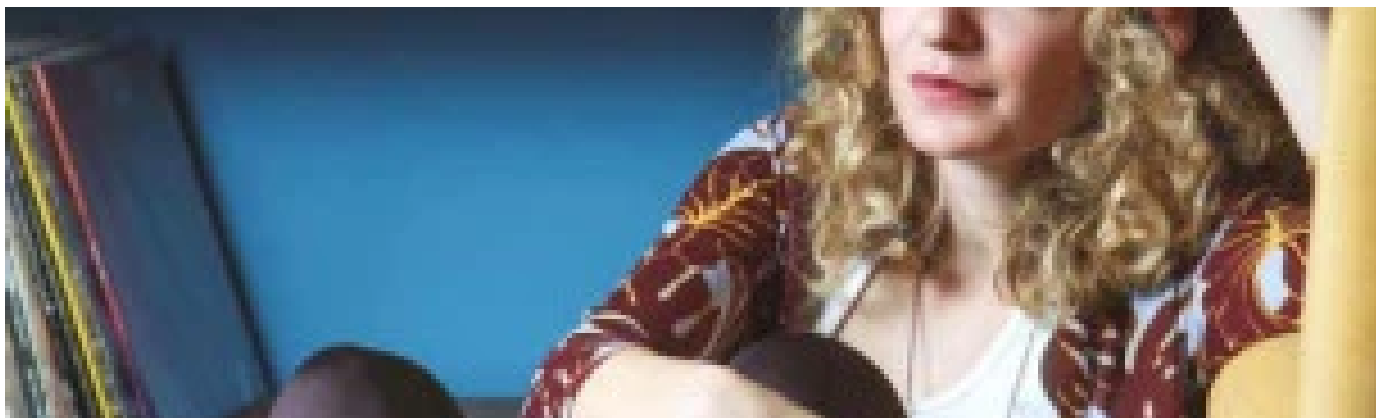
19:18 ⌚ 19:20

IVANA ŠPANOVIĆ „PECNULA“ SINERA: Stala na Novakovu stranu i poslala jasnu poruku

18:45 ⌚ 19:07

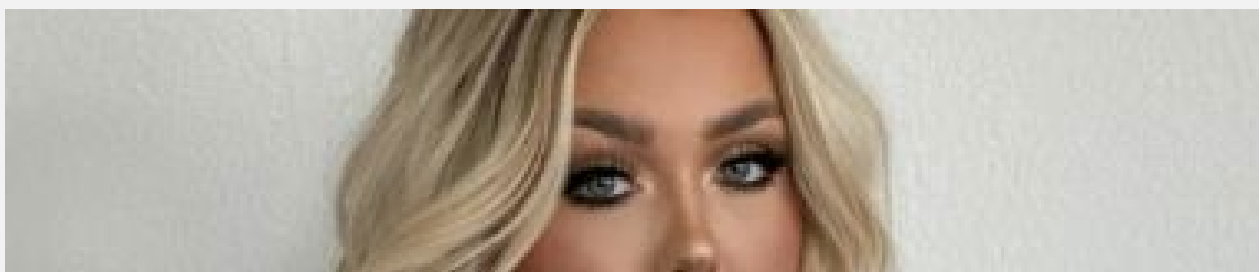
NIJE DOBRO ZA SRBIJU! I Tristan Vukčević povredio zadnju ložu!

18:44 ⌚ 18:46

POGLEDAJ SVE SPORTSKE VESTI**Spisateljica Andrea Popov Miletić: Proza natopljena sočnom poezijom**

12.05.2020. • 10:53 ⌚ 10:59

❤️ 0 | 💬 0

VIŠE SA WEBA

DOKTORI U ŠOKU: Ovaj besplatan tretman obnavlja prostatu za samo 3 dana!

Oglas

Премијер Словачке: Разговарао сам с Путином и имам важну поруку за Зеленског

VAŽNO: Građani Srbije stariji od 35 godina mogu sada preuzeti besplatan lek za hemoroide!

Oglas

Šta vam najviše gomila salo na stomaku? Ako posle 40. imate ove navike, ni vežbanje vam ne može pomoći

VIDITE LI BROJ 3?

SAMO GENIJI MOGU PRONAĆI BROJ 3! KLIKNI NA NJEGA I OSVOJI PREPARAT KOJI LEČI KOSTI I ZGLOBOVE ZA 12 DANA!

Oglas

Najveća greška Rade Manojlović koja je promenila sve

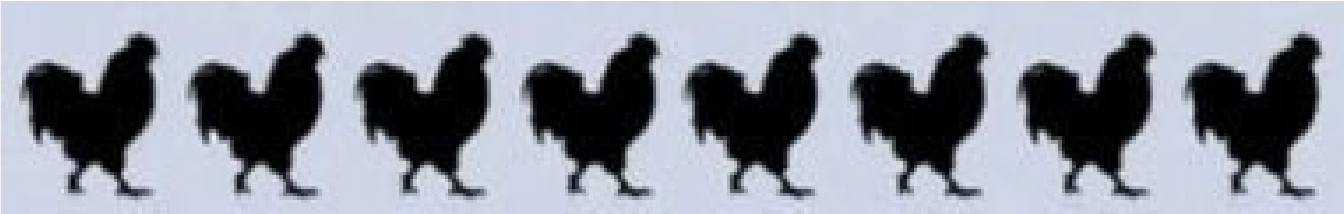
GRAĐANI ODUŠEVLJENI: Besplatan preparat za zdrave zglobove dostupan svima – saznajte kako do njega!

Oglas

Požar u Sremčici: Jedna osoba poginula, troje povređeno

JEDNA ŽIVOTINJA SE RAZLIKUJE OD OSTALIH POGODI KOJA! KLIKNITE NA NJU
I OSVOJITE BESPLATNO PROIZVOD KOJI OBNAVLJA VID ZA TRI DANA!

Oglas

Sponsored by Midas

ДНЕВНИК

VESTI	NAJNOVIJE
BIZNIS	DRUŠTVO
SPORT	NOVI SAD
VOJVODINA	ODRŽIVI RAZVOJ
KULTURA	MAGAZIN
LOV I RIBOLOV	DEČIJI DNEVNIK

ČITULJE

LATINICA ЋИРИЛИЦА

НАСЛОВНА

Menadžment | Cenovnik oglasa | Cenovnik čitulja | Autori | Web redakcija | Redakcija | Pravila korišćenja | Pol

Internet portal novosadskog lista Dnevnik. © 2025 Dnevnik Vojvodina pres doo. Sva prava zadržana.